

Nro. 26

**A' PELES. CSÁSZÁRNÁK ÉS AP. KIRÁLYNÁK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Adtált Bétsből, Kedden September 28-ik napján
1807-ik éltendőben.

B é t s.

A Cs K. seregeknél ilyen ujjabb változások és előmenetek történtek: —

I. Előmozdítottak. A' Generálstábnál lévő Oberstlieutenánt Stutterheim, ugyan ott Obersterré; a' Gen. Stábnál lévő Májorok Trapp és Gappert, ugyan ott Oberstlieutenántokká; a' tábori szekereseknél lévő Kapitány Böhmu ugyan ott Májorrá nevezettek.

II. Nagyobb rangot kaptak: Penzióon lévő Gen. Major Hertzeg Rohán Károly Feldmarschal-Lieutenanti; penzióon lévő Kapitány Dumont Májori rangra emeltettek.

III. A' szolgálataira ismét felvették. Penzió n lévő Oberstlieutenánt, mint a' Pettaui Invalidus ház Komendánsa ; penzió n lévő Major **Wolfskehl**, mint Eszei Platzmajor.

IV. Valóságos szolgálatba lép v é n, általtétettek: Szamfelett való Majorok, Récsey a' Ferentz Károly Fő H. tze g Regementjétől a' St. Julienéhez ; Kolb, a' Császár nevet viselő Reg. től a' Czartoriskieéhez ; Wayder a' de Vaux Reg. jétől a' Károly Fő Hertzegéhez ; Ising, a' Mezőhegyesi ménestől a' tábori szekerekhez ; Lebzelter n , a' Jordis Reg. jétől a' Württemberg nevet viselő Regementhez ; Leforti, a' St. Julien Reg. jétől az első ugy nevezett Garnizon Regementhez ; Albe k , a' Bellegarde Reg. jétől, mint első Major a' Simbschenéhez ; Rencz a' Lusignan Reg. jétől mint második Major ugyantsak a' Simbschenéhez ; Janus, a' Fő Hertzeg Ferentz Károly Reg. jétől a' St. Julienéhez ; Daenhof a' Fröhlich Regementjétől a' Hildburghausenéhez ; Leiningén, a' Hildburghausenétől a' Hohenlohe-Bartensteinéhez ; Blomberg a' Hohenlohe-Bartensteinétől a' Fröhlichéhez.

V. Penzióra b o t s á t t a t t a k f e l l y e b b való rangal. Majorok Barth, a' Stuart Regementjéből ; Reutenberg, a' Simbschenétől ; Roy, a' Hildburgshausenétől Oberstlieutenanti rangal ; Kapitányok : Baudricourt, Paulelly, és Schluderbach az Indszinör seregtől, és Földessy a' Ferentz Károly Fő Hertzeg Regementjétől, Majori rangal.

VI. Penzióra b o t s á t t a t t a k e d d i g való rangjokkal: Oberstlieutenant Michaélis a' Kaunitz Reg. jéből ; Major Lannoy az Indszinör seregből, Engelmann és Rasar Majorok,

a' Reisz-Greiz Reg.jéből, Major Fölseis a' Károly Fő Hertzeg, és Major Sternkrantz a' Hohenlohe-Bartenstein Regimentjeből; továbbá, Esseggi Platzmajor d' Authier.

VII. Lemondottak a' szolgálatról: Generálmajor és Brigadéros Wöllwarth; továbbá, Major Raimonvalle a' Ligne, és Major Herberstein a' Reisky Regimentjeből, mind ketten Majori rangjoknak megtartásával.

VIII. Meghaltak: Penzión lévő Feldmarschal Lieutenant Reischach; penzión lévő Gen. Major Intháli Janotha; Oberster és a' tábori szekeres sereg Komendánsa Stephan; Oberster és a' Pettai Invalidus ház Komendánsa Altenberg; Majorok; Schotek, a' Fő Hertzeg Károly Ulanusai között, és Czermez a' Ozartorisky Reg.jéből; és penzion lévő Major Juritskay.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hadi Tudósítások.

Az Északi ügy nevezett szemmeltartó ármádia a' mely az ott folyó zürzavaros környülállásokra nézve az egygyik tengernek partjától fogva a' másíknak partjáig kordonba szállott, a' Marschal Prinez Pontecorvó vezérlése alatt ekképpen fekszik: A' mely Regimentek Hámbug várossa és ennek vidékei felé rendeltettek volt, útjokban más parantsolatot vettek, és már most Lübeck várossáig terjeszkedvén-ki a' kordonnak jobb szárnyát formálják. A' Német országban találtató egész Spanyol sereg Hámbugban és Hámbug körül a' kordon derekát formálja, a' melynek bal szárnyán a' Weser és Álbis torkaik között néhány Hollandus Ofz-

tályok állanak. Az egész kordont valami 40 ezer emberekre szamlálják.

A' leg közelébb való szomszédból, úgymint a' Bavariai Királyság városaiból, Bambergből, Augsburgból, Ulmából, etc, érkezett ujjságokban, a' hosszas bizontalnnkodás után ilyen kedvetlentudósítások jövének ki Koppenhágára nézve: — „

Kielből September 11-kén (estvéli 11 órakor) Gróf Holck és Schmettau urak, a' kik Angluspassussal eveztek által Seelandiából, azzal a' szomorú hírrel érkezének meg éppen most, hogy Koppenhága September' 9-ikén éjjel kapitulált legyen, minekutánna három nap és négy éjjel ágyuztatott, és a' béhányatott bombák 300 vagy 400 házakat meggyújtottak volna. A' lakosok között a' kik égő házaikból olly véggel kiszaladoztak, hogy életeket megmenthessék, sokan oda lettek. A' városra 75 mozsár ágyuk tüzeltek, és csak bombákkal vettetett-bé. A' városnak a' napnyugoti része vallott több kárt, a' tenger felől lévő része nem olyan sokat, minthogy nem innen, hanem onnan felől, a' szárazon készített battériákból tüzelt rá az ellenség. A' hajós sereget, által kell a' Kapitulation ereje szerint adnunk az ellenségnek. —

„Ezen hirnek megérkezése után azonnal útnak indulának, a' Korona Örökös Adjutánsa Lindholm Páris felé, és Státus-Minister Gróf Bernstorff ó Excellentiája Generál-Adjutáns Bülowval egyetemben Altona felé. — „

„Anglus Követ Jackson úrismét várattatik ide Kielbe, a' Korona Örökös Herczeggel való alku-dozás végett. —

Az Albis alsó részéről, September 12.

dikán. Koppenhágának rettenetes ostromot kelle hiállani. September 2-kán estvéli 8 órakor kezdődvén 5-ikben éjjeli 11 oráig szorongattatott, tüzes golyobisok és uj találmány szerént készült irtoztató rakéták által. A' városnak negyedrésze hamuban fekszik; a' Boldog Afzfzony szép temploma is semmivé lett. Tsak egy éjjel több mint 20 helyeken égett. Víz nem volt az oltásra, 's a' tüzoltó embereket az egő házak mellett öfzfzerontották a' szünet nélkül hulló bombik. Végetre kapitulálni kelle. Hajós seregünket által adni kéntelenítettünk a' Kapitulatziónak ereje szerént. Seelandiát 6 hetek mulva ide hagyni és a' Dánusoknak ismét által adni fogják az Ánglusok. Semmi magános tulajdont nem bántanak. Az Ánglus sereg nem száll bé a' városba, hanem tsak a' fellegvárat és a' hajóépítő helyet foglalja el. — Gen. P e y m a n terhes sebet kapott. — “

„Státus-Minister Gróf Bernstorf és Lindholm 's Bülow Gen. Adjutáns Urak, Altonába megérkeztek. —

„Korona Örökös Hertzegünk nem kevésbé megilletődött ugyan a' veszedelmes hír által, hanem ügyünknek igasságával vigasztalja és bátorítja magát. —

„Ma a' Király is meg fog Gróf Schimmelmannal egyetemben Kielbe a' Korona Örökös Hertzeghez érkezni.

M o l s a t z i á b ó l Sept. 12-kén. Az Ánglusok uraikká tevék magokat tűz és vérontás által Koppenhágának. A' hol ez előtt egy hónappal legmélyebb békeességben nyugodtak a' lakosok, ott September 8-dikára 400 házak lettek hamuvá, 's

valemi 1500 békességes lakosok, aszszonyok, és gyermekek ölettettek-meg. — „

„Egy éjjel 24 helyen égett a' város. A' Boldog Afzfony temploma özfze romlott. Az úgy nevezett napnyugoti kapu előtt lévén a' battériák készítettve, az ezen kapu' környékein lévő utzákban találtató házak szenvedtek leg inkább. A' vízöntő alkotmányokat úgy özfze rontották a' bombik és ágyugolyobisok, hogy utóljára nem maradt több háromnál; de ezeknek is igen kevés hasznokat lehetett venni. —

„Az Ánglus sereg valami 25 vagy 30 ezer emberekből állott. Generális Oxholm, a' ki a' városon kívül fekvő Dánus seregnek egy részét vezérelte, megsebesedvén elfogattatott. Generális Kastenskiold olyan szerentsés volt, hogy a' lovas Regimentjével magát Moenhez viszsza vonhatta. —

„Az Ánglusok a' Koppenhágai fellegvárat elfoglalván hajós seregünket, a' melynek egézfzen fel kell készülni, 6 hetek alatt elviszik magokkal; tsak ezen egygyetlenegy feltétel alatt állottak arra, hogy a' városban prédálni nem fognak. —

„Nem lehet azt a' vitézséget és bátorságot leírni, a' mellyel, az ellenséges tűznek a' városban tett irtóztó pufztitása mellett is, a' polgári fegyveresek által segítettvén, tsatázott a' Koppenhágai örző sereg. Különösön meg különböztette magát a' Király' úgy nevezett Testörző Vadász serege, a' mely nagyobb részint a' tanuló Deákokból állott, és az igen derék hazafiúi tüzzel buzgó Fő Udvari Marschal és Kamarás Hauch úr által organizáltatott vala. Ezen sereg olyan jól megkülömböz-

tette magát, hogy erre nézve az Anglusoktól Tifzti Sereg nevezeteket kapott. A több seregek is véghez vittek mindent, a' mit csak jó katonáktól ilyen környúlállások között várni lehetett.

Holsatziából, Sept. 13-dikán. A' Koppenhágai Kapitulasiót a' Dánus részről Gen. Major Waltersdorf írtaalá. — “

„Ugy halljuk, hogy a' Danus fegyveres seregek hadi foglyoknak lenni hirdettettek, hanem a' felállott nemzeti katonaság haza botsáttatott, olyan ígéret mellett, hogy nem fog többet szolgálni.

Warschauer Hertzegség.

Posenből Aug. 29-ikén. Azon 20 milliót érő külömbkülömb birtokokat, a' mellyeknek ki-rendeltetéseket Napoleon Császár még Tilsitben létekor a' Lengyel Országló Commiffióra bizta volt, olyan czéllal, hogy azok által azon Generálissait jutalmaztafla-meg, a' kik magokat ezen hadakozásban megkülömböztették, a' következő Generálisok nyerték-el. Marschal Davoust a' Lowiczi, M. Ney a' Sieluni, M. Lannes a' Siewierczi Hertzegséget kapták-el. H. Neufchatel, Bernadotte, M. Massena, M. Soult, M. Mortier, M. Bessieres, Gen. Savary, G. Suchet, G. Belliard, G. Friant, G. Oudinot, G. Dupont, G. Walther, G. Grouchy, G. Marchand, Gen. Victor, G. Bertrand, Gen. Songis, Gen. St. Hilaire, Gen. Chasseloup, Gen. Nansouty, Gen. Legrand, G. Lariboissiere, G. Mouton. Gen. Savary külömbkülömb uradalmakat kaptak. A' hadakozás' elkezdődése előtt mind ezek a' jofzágok Prufzfiai Kamerális jo-

Országok voltak Lengyel országnak elfoztatásától fogva.

Rénusi Szövetség.

Frankfurtból, Sept. 14-kén. A' Westpháliai Királyság' Konstitutiója már kijött, és egy Commiffiónak által adatott, olly véggel, hogy azt azon külömbkülömbféle Fejedelemségekkel, a' melyekből ezen ország öfzfzeállítottodik, és ezen Fejedelemségeket azon Konstitutióval, alkalmaztassa öfzfze. Tizenhárom Titulusokból 55 Tzikkelyekből áll ezen Konstitutió, a' melyek ezeket foglalják magokban summásan.

1. Tzikkely (Ebben azok a' tartományok neveztetnek-meg, a' melyekből a' Westpháliai Királyság állani fog; a' melyek már a' M. Kurirban is más alkalmatossággal elő számláltattak).

2. Tzik. Napoleon Császár megtartja azon alodiális uradalmoknak felét, a' melyeket eddig azon külömbkülömb Hertzegek a' Westpháliai Királyság' kerületében birtak, a' kiknek tartományaikból a' Westpháliai Királyság formálódik, oly végre, hogy ezekkel azon Frantzia Vezéreket jutalmaztassa meg, a' kik magokat az utolsó hadakozásban megkülömböztették.

3) Tzik. Mind azokat a' hadi és egyéb rendkívül való adókat, a' melyek ezen hadakozás alatt ezen tartományokra vetettek, Oktober 1-ső napjáig lefizetni, vagy azokért bizonyos kezeséget állítani tartoznak ezen tartományok.

4. Tzik. A' Westpháliai Király Oktober 1-ső napján telyes birtokába fog, a' maga országának, Biztosok által helyhezteződni.

5. Tzik. Ezen tzikkely a' Westphaliai Királynak a' Rénusi Szövetségbe való beállítását és azt foglalja magában, hogy a' Westphaliai Király mennyi számú katonát tartozik tartani, mint ezen Szövetség' tagja, t. i: 25,000 embert, a' kik között 20000 gyalog, 3500 lovas, és 1500 ágyúzós legyen. Az első esztendő alatt azonközben csak 10000 gyalogokat, 2000 lovasokat, és 500 ágyúzósokat tartozik kiállítani, a' hátra lévő 12,500 embert a' Fr. Császár adja, a' melly Frantzia sereg Magdeburgban leszen mint őrző sereg, és a' Westphaliai Király költségén tartatik és ruháztatik.

6. Tzik. Ebben a' fejeztetik-ki, hogy Anhalt-Dessau, Waldeck, Lippe-Deiwold, Schaumburg, és Schwartzburg Hertzegek, a' kik a' Rénusi Szövetségnek tagjai, hanem a' kiknek birtokaik a' Westphaliai Királyságnak területében fekszennek, azzal különös és szorossabb belső intézetek szerint öfzfe tsatóltatnak, úgy mindazonáltal, hogy azon jussaikban, a' mellyek felől őket a' Rénusi Szövetség Konstitutiója bátorságossá tette, semmi rövidséget ne szenvedjenek, 's egyfersmind, és sőt inkább az a' hasznok is származzék belőlle, hogy az ezen Királysággal való jó egygyetértést fenntartván, sok olyan ebben találtató jó intézetekből részt vehessenek, a' milyen intézeteknek csak a' nagyobb Státusokban lehet helyek; 's hogy a' Rénusi Szövetség' köz javának elősegállításán, egygyesített erővel és annál fogatosabban munkálkodhassanak.

7. Tzik. Ehezképpest, a' vámoknak és az olyan adóknak dolgokban, a' mellyek nem a' fekvő jóságokat illetik, olyan rendtartást fognak fel-

állítani, a' melly megégygyez a' Westphaliai Királyságnak ezen tekintetekben való rendtartásával; az ő tartományaikban is a' Westphaliai Királyságbéli posták állittatnak-fel; végezetre, az ezen Hertzegségek által állittatandó katonaság is a' Westphaliai katonasághoz tsatoltatik, és a' Király fő vigyázása alá tartozik.

A' 7. és 8. Tzikkelyek azt a' rendet fejezik-ki, a' melly szerént a' Koronához való örökös ius a' Királyi Familiában fog fenn állani.

9. Tzik. A' Királynak és Familiájának élelmekre, különös kints rendeltetik, Korona-Kints nevezet alatt. Az Uradalmi erdők és azon uradalmaknak egy részek, a' mellyeket ezen Királyságban eddig, az ettől elesett Hertzegek birtak, a' Koronához tsatoltatnak. A' mi továbbá még a' Korona-Kintshez kívántatni fog, azt egy különös törvény által határozza-meg Napoleon Császárr: addig is pedig az országbéli adónak elzállogittatásával pótoltatik-ki ezen fogyatkozás, 's a' felvéteendő summa 12 ezrtendők alatt fizettetik vízfza, hónaponként.

10. Tzik. Az ország olyan Konstituzió szerént kormányoztatik, a' melly szerént, a' minden alattvalók között való egyenlőség és az Istentiszteletbéli szabadság meghatároztatik.

11. Tzik. Azon tartományoknak, a' mellyekből az Ország formálódik, mind Közönséges mind rész szerént való Rendjeik, minden efféle corporatiókkal 's ezeknek és a' városoknak 's tartományoknak mások felett való jussaikkal (privilegiumaikkal) egyetemben eltöröltetnek.

12. Tzik. A' magános személyeknek mások

felett való jussaik is eltöröltetnek, annyiban, a' mennyiben, az előbbeni tzikkellyel ellenkeznek.

13. Tzik. A' szolgálat' alá való vettetésnek minden nemei eltöröltetnek; az országban minden lakosok egyforma jussal bírnak.

14. Tzik. A' Nemesség ezután is megmarad a' maga különböző rangjai és titulusai szerént, a' nélkül, hogy valakinek azon fundálódó jussa lehetne valamely hivatalhoz vagy méltósághoz, vagy hogy azért a' Státusnak valamely terhe alól kivétetődhetne.

15. Tzik. Az Apáturságokat és egyéb Nemes Fundatziókat illető Statutumokban olyan változás tétetődik, hogy, azokban az országnak minden lakosai részesülhessenek.

16. Tzik. Az országnak minden tartományai-ban egy forma adózás' neme állittatik-fel.

17. Tzik. A' pénz, font, és egyéb mértékek' állapotja, az egész országban a' Frantzia Birodalomban fennálló systema szerént intéződik-el.

(A' többi következik.)

Augsburgból Sept. 16.kán. Az egész világnak szemei előtt meg van már mutatva, mely bizonyos eszköz légyen a' tehénhimlőtől az embereknek a' veszedelmes gyermekhimlőtől való megmentetésekre. Tétetődtek is már, az Orvosok és egyéb emberbarátok iparkodásaikon' kívül, némely országoknak Előljárók által is sok afféle intézetek, a' mellyek arra czéloznak, hogy ez a' boldog igyekezet annál fogatosabbá tétetődhesék. Frantzia országban p. o. semmi ifiak bé nem vétettetnek a' nevelő házakba, a' kikbe a'

tehénhimlő béoltatva nintsen; a' rekrutákba pedig, a' kik ezen orvosi cúrát még ki nem állották, azonnal béoltatik a' tehénhimlő, etc. Hanem tsakugyan nem vette ezt még eddig tudunkra egy Országglószék is olly hathatósan munkába, mint a' mi Országglószékünk (t. i. a' Bavariai), a' melly egy új rendelése által egy átallyában azt vette munkába, hogy a' tehénhimlőoltásnak keményen való megparantsólása által, a' gyermek himlőt az egész országból kiirtattassa.

Ezen Királyi Rendelés szerént Baviariának mind azok a' lakosai, a' kik már a' 3 esztendőt eltöltötték, és még sem a' gyermek sem a' tehénhimlőt ki nem állották, béoltatni tartoznak az utólsót magokba a' jövő 1808-ik esztendő Juliusának 1-ső napjáig. Igy fog történni ennekutána minden Juliusnak 1-ső napján mind azokkal a' gyermekekkel, a' kik a' 3 esztendőt eltöltik, a' nélkül, hogy addig a' himlőzésen által estek volna. A' kik olly gondatlanok vagy túnyák lesznek, hogy gyermekeikbe, három esztendőskosokig a' tehénhimlőt bé nem óltatják, 1 forintól fogva 8 forintig való büntetést tartoznak fizetni. Ha tovább is elhalasztják, 6 esztendőskorokig minden esztendőben fél annyival fizetnek nagyobb büntetést, mint az első esztendőben fizettek, etc.

A' Városi és Kerületbéli Orvosoknak törvényes köteleffégekké tétetett, hogy bizonyos időszakafokban hozzá lássanak a' himlőoltáshoz. —

A' Menusi Frankofurtum mellől Sept. 15-kán. A' Párisból hivatal szerént ide küldetett

tudósítások szerént ezen városban egy Tribunal (fő Itélőszék) áll-fel, ilyen nevezet alatt: Rénusi Szövetség Tribunalja, a' melly olyan formájú tulajdonsággal fog bírni, mint az ennekelötte Bétsben fennállott, Birodalom' Udvari Tanácsa (Reichshofrath). Mind azok, a' kiknek a' Rénusi Szövetségben lévő Fejedelmek ellen valami panaszszá leszen, ezen Tribunal eleibe tartozik azt terjeszteni, a' melyhez, mint halljuk, a' Frantzia Udvar által Minister Laforest rendeltetett Biztosnak.

Hannover ából Sept. 12-kén. Tartományunknak jövődübéli állapota még, leg alább tudunkra, nintsen meghatározatva. Hogy a' Göttingai és Grubenhági Kerületek tölle elszakasztattak, és a' Westphaliai Királyság' részeiké lettek, mint Befekvesek is kívánta, már ezt tudjuk a' közönséges levelekből.

Külömbkülömb Tudósítások.

Neuyorkból Aug. 2-dikán. Fulton nevű hazánkfia azon már néhány esztendőktől fogva kihirdetett mesterséges alkotmánynak tökellésisével bajlódik még most is, a' melynek legedelme által, mint maga erősíti, a' leg nagyobb hadi hajókat egy szempillantat alatt semmivé teheti. Ezt ugyan még a' Frantzia volt Direktoriumnak is ajánlotta volt Fulton, de a' melly nem méltóztatta azt a' maga figyelemességére. Chesterfield nevű Lord ellenben Angliában eleitől fogva más-képpen gondolkodott ezen találmányról, a' ki már sok versben megintette a' Parlamentomot, a'

felől, hogy nem kell tréfának venni ezt a' Fulton alkotmányát, a' melly még veszedelmet okozhat az Anglus tengeri erőnek: hanem még eddig ezen Lordnak intését nem találta a' Parlamenton felette méltónak a' megfontolásra. Fulton azonban közben semmit sem gondolván a' megvetetéssel, mostanság ismét egy nevezetes próbát tett New-Yorknál a' maga találmányával. A' bárkájával a' vizbeméjjen lehetségközvé, azzal egy 300 tonna régi hajó alá vette magát, 's onnan azt egy szempillantat alatt irtoztató tsattanással felstaptatta a' levegőbe. Most egy 140 lábnyi ilyen mesterséges bárkát készit ismét, a' melynek belső alkata a' tsupa gőz ereje által teszi ezt a' nagy rontást.

A' levegői hajósok is ugyan rajta vannak a' mágok találmányoknak tökéletesebbitésén, hanem csak lassatskán haladhatnak. Garnerin egy hirdehést adott ki Párisban, a' melyben egyéb tárgyak között a' következőket is mondja: —

„Ezen hónap (Sept. 19-dikén) tejendő második versbéli, éjjeli felevezésem előtt szükségességnek itéltem a' közönséget az Augustus 5-dikére viradó éjjel tett első ilyen nemű utazásomnak környüállásai felől, tudósítani. A' golyobisom százhusz lámpások által volt köröskörül megvilágosittatva. A' békességnek ezimerezéséül Orosz zászlóval eveztem-fel. Estvéli 11 órakor indúltammeg. Semmi egyfelé való folyása nem lévén a' levegőnek, az éjszakának nagy része alatt csak elő és hátra hajtódtam. — Elébb tudniillik egy darabig St. Cloud felé vitettettem, 's nem soká azu-

tán, éppen ellenkezőleg Vincennes felé vissza hozattattam. A' tűzjátékok éppen fel evezésemkor égtek Párisban; a' felbotsáttatott rakéták nekem úgy tündek a' fzemembe, mintha tsak alig emelkedtek volna feljebb a' föld' színénél. A' megvilágosittatva lévő Páris, tsak egy abroszhoz hasonlított, a' mellyen számtalan világos pontok látszottak keresztül. Felindulásom után 40 minúttal 2200 ölnyi magosságban lévén, egy felhőn mentem által, a' midőn úgy megsetétültek a' lámpásaim, mintha tsaknem kialudtak volna. Ejjéltájban tsak valami 600 ölnyire voltam a' föld' színe felett, és hallottam a' kutyák ugatását. Azután ismét úgy felemelkedtem, hogy a' földről semmi világosság fel nem hatott hozzám. Hajnali 3 óra előtt egy fertállal a' föld' színéhez megint közelítvén, beszélleni hallottam alatt a' parasztokat, a' kik a' golyobisom körül lévő lámpások világosságát nézték. Kérdezték, hogy hol volnék, azt felelték, hogy az Aisne Departamente-ma felett. A' felemelkedő napnak sugárai miatt a' golyobisomban lévő gőz hirtelen kifzélesülvén három ezer ölnyi magosságra ragadtattam ismét, fel. Ekkor Rheims és Chalons között tartózkodtam, 's végezetre Rheimstől 5 és Páristól 45 mértföldre szállottam le a' földre, nyoltzadfél órai utozás után, etc. —

Le m b e r g b ő l írják, hogy ott egy B i t t o r f nevű, levegői hajós, tsupa papirosból tsinált golyobissal evezett-fel Aug. 19-ikén a' levegőbe. A' golyobist, meggyujtott szalmának a' füstjével töltötte-meg. A' golyobis alá akasztott tsonakotskája vászonból volt, a' melly vas abrantsok által lévén

megerősítettve, hat vas rúdak által volt a' golyó-
bishoz foglaltatva. Mindenek elkészülvén, Bit-
torf úr vette a' kalapját; 's az egygyik kezébe
egy palatzk (butélia) a' másokban egy három hor-
gú tsákja (hofsztú rúd) lévén, a' néző sokaság-
nak helybehagyó kiáltozása közben béült a' ha-
jótskába, elég nagy magosságra szerantsósen fel-
emelkedett, 's egy órai utazás után leg kisebb
szerentsétlenség nélkül Ktepanow nevű falú mel-
lett szép tsendesen lehotsátkozott. — Ha még
vagy két versben papiros golyóval ilyen szeren-
tséssal megjárhatja a' levegőt, majd készítetténi fog
ketség kívül erősebb' matériából is.

De gen nevű Béisi orásmester annyira vitte
hoszasas törekedései után a' dolgot, hogy mester-
séges szárnyak által a' levegőbe felemelkedik. —
Mondják, hogy már néhány versben mutatta ta-
lálmányának megános próbáját, 's az a' czélja,
hogy ha számos nézőket találhat, a' kik pénzét
segélleni fogják iparkodását, nem soká közönséges
próbát is fog tenni. Meg is érdemli a' segedel-
met, tsak jól repüljön.

Hiradás.

A' Királyi Testörzö Nemes Magyar Seregnek
egy jó és alkalmas Traktérre, avagy Vendég-
löre vagy szüksége. A' kinek azon szolgálat-
nak igasságos feltételek mellett felvételére kedve
leszen, magát azon Nemes Testörzö Sereg Oeco-
nomiájának Igazgatójánál Csász. Kir. Fő Strá-
zsameszter Bacskádinál, a' feltételeknek megtudá-
sok végett jelentheti. Bétsben, Sz. Mihály Havá-
nak 28-dik' napján, 1807-dik' esztendőben.

Bacskády
Fő Strázsameszter.